

Skärholmens stadsdelsnämnd

Närvarande:

Se sida 2

Tidpunkt:

Torsdagen den 13 juni 2013

Slutet möte mellan klockan 17.00–17.40

Öppet möte mellan klockan 18.00–19:35

Lokal:

Slutet möte: Bodholmsplan 2, plan 9,
konferensrummet Stora Sky

Öppet möte: Bodholmsplan 2, Medborgarkontoret

Justeras: Bodholmsplan 2 den 19 juni 2013

Jan Jönsson
Ordförande

Liliane Svensson
Justerande

Närvarande:

Ordförande	Jan Jönsson (FP)
Vice ordförande	-
Ledamöter	Andreas Lundin (M) Elisabeth Johnson (M) Tapani Juntunen (M) Bayram Kaya (M) Eva Rüdlinger (M) Cecilia Carpelan (FP) Birgitte Isberg (S) Liliane Svensson (S) Rebwar Hassan (MP) Rudy Espinoza (V)
Tjänstgörande ersättare	Ababacarr Jammeh (S) Ann-Marie Grave (MP)
Ersättare	Arslan Bicen (M) Lill Stonegård (M) Christer Stenberg (M) Jamila Hassan Khali (S) Bosse Ekvall (S) Halit Azizoglu (MP)
Förhinder	Robert Lagergren (S) Anders Lindell (MP) Bengt Johansson (M) Maria Danielsson (M) Zazan Sanli (FP) Lorena Delgado (V)
Facklig representant	Luis Dias §13- §42

Den öppna delen av sammanträdet inleddes klockan 18.00 med frågestund.

- En representant från Bredängsutvecklingsråd tog upp frågan om allmännyttans omfördelning av bostäder, samt önskemål om en dansbana i Bredäng.
- Medborgarförslaget från Sättra konståkningssällskap diskuterades.
- Medborgarförslaget gällande hundrastgård diskuterades.

Efter den öppna frågestunden fortsatte sammanträdet enligt föredragningslistan.

§ 13 Genomgång av närvarande ledamöter samt val av protokollsjusterare och datum för justering

Ordföranden Jan Jönsson (FP) utses att justera protokollet, del 2, tillsammans med ledamoten Liliane Svensson (S).
Protokollet justeras den 20 juni.

§ 14 Godkännande av dagordning

Stadsdelsnämnden fastställer dagordningen i enlighet med förslag till beslut.

Tre övriga frågor anmäldes:

1. Skrivelse från Socialdemokraterna: Angående städning av Skärholmens torg
2. Övrig fråga inkommen från Socialdemokraterna: Ersättningsbussar för bergbanan
3. Skrivelse från Miljöpartiet: Äldres utsatthet för våld

**§ 15 Anmälan av protokollsjustering, sammanträdesprotokoll
2013-05-23, öppna delen**

Föreligger protokollsjustering sammanträde 2013-05-23,
öppna delen, med förslag till beslut att

Godkänna anmälan av protokollsjusteringen av
sammanträdesprotokoll 2013-05-23, öppna delen.
Justerat 2013-05-30.

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar att anmälan av
protokollsjusteringarna sammanträdesprotokoll 2013-05-23,
öppna delen, godkänns.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

Godkänna anmälan av protokollsjusteringen av
sammanträdesprotokoll 2013-05-23, öppna delen.
Justerat 2013-05-30.

§ 16 Inkommet medborgarförslag, Bristen på boende

Föreligger inkommet medborgarförslag,
dnr 1.2.4/471-2013, med förslag till beslut att

Lämna medborgarförslaget till förvaltningen för
beredning.

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar bifall till
förvaltningens förslag till beslut och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

Lämna medborgarförslaget till förvaltningen för
beredning.

§ 17 Inkommet medborgarförslag, Slutna kärl för sopor

Föreligger inkommet medborgarförslag,
dnr 1.2.4/474-2013, med förslag till beslut att

Lämna medborgarförslaget till förvaltningen för
beredning.

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar bifall till
förvaltningens förslag till beslut och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

Lämna medborgarförslaget till förvaltningen för
beredning.

**§ 18 Inkommet medborgarförslag. Ett grönnare torg i
Skärholmen**

Föreligger inkommet medborgarförslag,
dnr 1.2.4/488-2013, med förslag till beslut att

Lämna medborgarförslaget till förvaltningen för
beredning.

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar bifall till
förvaltningens förslag till beslut och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

Lämna medborgarförslaget till förvaltningen för
beredning.

**§ 19 Svar på medborgarförslag från Sätra
konståkningssällskap**

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande,
dnr 1.2.4/128-2013, med förslag till beslut att

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens svar på
medborgarförslaget.

Yrkande: Ledamoten Rebwar Hassan (MP) anmäler för
Miljöpartiet ett särskilt uttalande enligt bilaga 1.

Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar bifall till förvaltningens
förslag till beslut och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

Godkänna förvaltningens svar på medborgarförslaget.

Bilaga 1: Särskilt uttalande, Miljöpartiet

Skärholmens Stadsdelsnämnd

torsdagen den 13 juni 2013

Rebwar Hassan **m.fl** (MP)

Ärende

Svar på medborgarförslag från Sättra Konståkningsällskap,
dnr 1.2.4/128-2013

Särskilt uttalande

Vi är glada att förvaltningen uppmärksammar de ojämlika relationerna mellan tjejer och killars idrottande och mellan de olika skridskosporterna. Det är viktigt att få fler tjejer att bli fysiskt aktiva och ett av sätten är att satsa på de idrotter som idag lockar många tjejer. Att locka flickor till verksamheter som idag domineras av pojkar är också viktigt, men det får aldrig bli ett substitut till att satsa på sporter som lockar flickor. Det är därför särskilt viktigt att det förs ett nära samarbete med Stockholms Konståkningsförbund och föreningar från Sättra konståkningsällskap för att se till att fördelningen av tider till konståknningen ökar.

§ 20 Svar på medborgarförslag om hundrastgård

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande,
dnr 1.2.4/197-2013, med förslag till beslut att

Att Skärholmens stadsdelsnämnd godkänner
inrättandet av en hundrastgård enligt förvaltningens
förslag.

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar bifall till
förvaltningens förslag till beslut och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

Godkänna inrättandet av en hundrastgård enligt
förvaltningens förslag.

§ 21 Inkommet medborgarförslag, Beläggning av konstgräs på Sättra BP 11-mannaplan i Skärholmens stadsdel

Föreligger inkommet medborgarförslag,
dnr 1.2.4/523-2013, med förslag till beslut att

Lämna medborgarförslaget till förvaltningen för
beredning.

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut och anmäler för Alliansen (Moderaterna och Folkpartiet) ett särskilt uttalande enligt bilaga 1. Ledamoten Rebwar Hassan (MP) anmäler för Miljöpartiet att Miljöpartiet ansluter till Alliansens (Moderaterna och Folkpartiets) särskilda uttalande enligt bilaga 1.

Ordföranden Jan Jönsson (FP) hör att det finns ett förslag till beslut och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

Lämna medborgarförslaget till förvaltningen för
beredning.

Bilaga 1: Särskilt uttalande, Alliansen (Moderaterna och Folkpartiet) med stöd av Miljöpartiet

Skärholmens stadsdelsnämnd 2013-06-13**Ärende: Inkommet medborgarförslag. Beläggning av konstgräs på Sätra BP 11-mannaplan i Skärholmens stadsdel.**

Jan Jönsson, ordförande, m.fl. (FP)
Andreas Lundin m.fl. (M)

Särskilt uttalande

Sätra SK är en unik fotbollsförening då den är helt inriktad mot tjejfotboll och funnits länge i Sätra, sedan 1967. Tjejerna som spelar i klubben kommer från hela sydvästra Stockholm. Klubbhuset är fyllt med pokaler och utmärkelser som visar de framgångar Sätra SK haft genom åren. 2002 spelade laget i Division 1.

Alliansen tog på stadsdelsnämnden den 25 oktober 2012 initiativ till en skrivelse med hemställan till idrottsnämnden om att anlägga konstgräsplan på 11-mannaplanen på Sätra Bollplan. Som svar på en motion i kommunfullmäktige om att anlägga en konstgräsplan i Bredäng, anförde Alliansen i ett särskilt uttalande på stadsdelsnämnden den 18 april 2013 att vi anser att projekten konstgräs på Sätra Bollplan och sportcentrum på Vårbergs IP bör prioriteras av idrottsnämnden, före andra också angelägna idrottsprojekt.

Satsningen på Vårbergs IP har drivits under många år och är nu nära ett förverkligande. Samtidigt finns indikationer på att byggstarten eventuellt försenas. Detta trots att trycket på befintliga planer i Vårberg är mycket stort och IFK Stockholm inte kan expandera sin barn- och ungdomsverksamhet i takt med behovet. Vi anser att det finns starka argument för att idrottsnämnden ska prioritera en snar byggstart av det nya sportcentrat.

Sätra Bollplan är mycket utnyttjad och Sätra SK bedriver en för Stockholm unik verksamhet inriktad på fotboll för tjejer.

Föreningen har med egna medel finansierat en mindre konstgräsplan, men de har länge önskat en fullstor konstgräsplan. Alliansen menar att både jämställdhetsskäl och geografiska skäl utgör starka argument för att en fullstor konstgräsplan på Sättra BP ska prioriteras.

Alliansens tidigare skrivelser bör tas i beaktande i förvaltningens beredning av både detta medborgarförslag om Sättra, liksom det medborgarförslag om anläggning av konstgräs i Bredäng som lämnades till förvaltningen för beredning vid förra stadsdelsnämnden i maj.

§ 22 Redovisning angående stadens nya ansökningsförfarande till kollo

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande, dnr 4/415-2013, med förslag till beslut att

Skärholmens stadsdelsnämnd godkänner denna redovisning.

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

Godkänna denna redovisning.

§ 23 Yttrande över revisionskontorets årsrapport 2012

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande,
dnr 1.2.1/290-2013, med förslag till beslut att

1. Stadsdelsnämnden godkänner detta yttrande över årsrapport 2012.
2. Yttrandet skickas till stadsrevisionen senast den 30 juni.

Yrkande: Ledamoten Rebwar Hassan (MP) anmäler för Miljöpartiet ett särskilt uttalande enligt bilaga 1.

Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. Godkänna detta yttrande över årsrapport 2012.
2. Yttrandet skickas till stadsrevisionen senast den 30 juni.

Bilaga 1: Särskilt uttalande, Miljöpartiet

Skärholmens Stadsdelsnämnd

torsdagen den 13 juni 2013

Rebwar Hassan m.fl. (MP)

Ärende

Yttrande över revisionskontorets årsrapport 2012. dnr
1.2.1/290-2013

Särskilt uttalande !

Vi anser förvaltningens svar som relevanta och ser fram emot förbättringar under 2013.

Vår Stadsdelsnämnd som av revisorerna anses har inte helt nått en del kommunfullmäktiges mål för verksamheten, och inte helt tillfredställande avseende bl.a. det ekonomiska utfallet, kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter övrigt har däremot förbättrats jämfört med år 2011.

De delar där revisionskontoret inte har synpunkter lämnas därför utan kommentar och istället har förvaltningen tagit upp de avsnitt där revisionskontoret har haft synpunkter eller uppmaningar.

Nämnden uppfyller varken sina egna eller fullmäktiges mål eller KF:s indikator t.ex.vad avser andelen nöjda föräldrar i stadens förskoleundersökning har i likhet med 2011 delvis uppnåtts. Andelen förskollärare är inte, trots att barnskötare erbjudits vidareutbildning, mentorskap för nyanställda och olika rekryteringsinsatser, tillräckligt hög i relation till antalet anställda inom förskolan.

Vad gäller delen om att inte hålla budgeten och verksamhetens mål inte nått anser vi att Alliansens beslut i nämnden är orsaken och inte förvaltningens åtgärder. När budget är för liten redan från start, när alliansen hävdar att stadshuset kommer att tillskjuta medel under året och när volymrelaterade avvikelser i budget inte kompenseras blir resultat med automatik ett budgetunderskott. Felet här är de politiska besluten av alliansen än förvaltningens hantering av verksamheten.

Budgeten är för liten därför på förvaltningen råder inköpsstopp och restriktivitet vad gäller tillsättningar av vikariat och vakanta tjänster.

I mångt och mycket stämmer revisorernas rapport med de skrivelser som Miljöpartiet hade under åren i vår stadsdel. I övrigt tycker vi att alliansens ambition i många mål är för lågt satt, då givetvis uppfyller en del av målen.

**§ 24 Godkännande av medverkan i Stockholms stads
kvalitetsutmärkelse 2013**

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande,
dnr 1.2.1/475-2013, med förslag till beslut att

1. Stadsdelsnämnden godkänner att Attendo/Ekehöjden medverkar i Stockholms stads kvalitetsutmärkelse.
2. Protokollsutdraget skickas till kvalitetsutmarkelsen@stockholm.se

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. Godkänna att Attendo/Ekehöjden medverkar i Stockholms stads kvalitetsutmärkelse.
2. Protokollsutdraget skickas till kvalitetsutmarkelsen@stockholm.se

**§ 25 Godkännande av medverkan i Stockholms stads
kvalitetsutmärkelse 2013, Skärholmens förskoleenhet**

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande,
Dnr 1. 2.1/476-2013, med förslag till beslut att

1. Skärholmens stadsdelsnämnd godkänner att Skärholmens förskoleenhet/Förskolan Växthuset, Ekholmsvägen 192, deltar i Stockholms stads kvalitetsutmärkelse 2013.
2. Stadsdelsnämnden beslutar att protokollsutdraget skickas till kvalitetsutmarkelsen@stockholm.se

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. Godkänna att Skärholmens förskoleenhet/Växthuset, Ekholmsvägen 192, deltar i Stockholms stads kvalitetsutmärkelse 2013.
2. Protokollsutdraget skickas till kvalitetsutmarkelsen@stockholm.se

§ 26 Verksamhetsbokslut 2012 och brukarundersökningar från daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättning i Skärholmen, från Homsan AB

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande, dnr 8/481-2013, med förslag till beslut att

Stadsdelsnämnden godkänner verksamhetsbokslut 2012 och brukarundersökningar från daglig verksamhet, Homsan AB för personer med funktionsnedsättning i Skärholmen, från Homsan AB.

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

Godkänna verksamhetsbokslut 2012 och brukarundersökningar från daglig verksamhet, Homsan AB för personer med funktionsnedsättning i Skärholmen, från Homsan AB.

§ 27 Vidaredelegation till förvaltningschefen vid serviceförvaltningen att ingå avtal/teckna avrop från ramavtal avseende ”Park- och Lekmaterial 2012 – cyklar och barnvagnar”

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande,
dnr 2.2.2/445-2013, med förslag till beslut att

1. Stadsdelsnämnden ger fullmakt åt förvaltningschefen vid serviceförvaltningen att för nämndens räkning ingå avtal/avropa ”Park- och Lekmaterial – cyklar och barnvagnar”, som tecknats av SKL Kommentus.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut, samt bifall till beslut om omedelbar justering av ärendet och hör enhälligt bifall till samtliga dessa yrkanden.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. Ge fullmakt åt förvaltningschefen vid serviceförvaltningen att för nämndens räkning ingå avtal/avropa ”Park- och Lekmaterial – cyklar och barnvagnar”, som tecknats av SKL Kommentus.
2. Ärendet omedelbart justeras.

§ 28 Lokala rutiner för hanteringen av bestämmelser om lex Sarah

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande,
dnr 1.2.2/478-2013, med förslag till beslut att

Stadsdelsnämnden antar förvaltningens förslag till
lokala rutiner för hanteringen av bestämmelser om lex
Sarah.

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar bifall till
förvaltningens förslag till beslut, med tillägg av de av
förvaltningen presenterade ändrade formuleringarna, och hör
enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

Anta förvaltningens förslag till lokala rutiner för
hanteringen av bestämmelser om lex Sarah, med
tillägg av de av förvaltningen presenterade ändrade
formuleringarna.

§ 29 Språkkartläggning av barn och personal i Skärholmens kommunala förskolor 2012

Föreligger förvaltningens återremitterade tjänsteutlåtande, dnr 4.3/005-2013, med förslag till beslut att

Skärholmens stadsdelsnämnd godkänner denna redovisning av språkkartläggning i Skärholmens kommunala förskolor 2012.

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

Godkänna denna redovisning av språkkartläggning i Skärholmens kommunala förskolor 2012.

§ 30 Semester för stadsdelsdirektören 2013

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande,
dnr 1.6/489-2013, med förslag till beslut att

Stadsdelsnämnden godkänner semester för
stadsdelsdirektören vecka 27, 28 och 29 (1/7-21/7) och
vecka 31 = torsdag, fredag, 32 och 33 (1/8-18/8).

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar bifall till
förvaltningens förslag till beslut och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

Godkänna semester för stadsdelsdirektören vecka 27,
28 och 29 (1/7-21/7) och vecka 31 = torsdag, fredag,
32 och 33 (1/8-18/8).

§ 31 Månadsrapport per maj 2013

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande,
dnr 1.2.2/524-2013, med förslag till beslut att

Nämnden godkänner föreliggande rapport.

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar bifall till
förvaltningens förslag till beslut och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

Godkänna föreliggande rapport.

§ 32 Förslag till reviderade riktlinjer för handläggningen av ekonomiskt bistånd

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande,
dnr 1.5.1/359-2013, med förslag till beslut att

1. Som svar på remissen ”Förslag till reviderade riktlinjer för handläggningen av ekonomiskt bistånd” hänvisas till vad som sagts i förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Tjänsteutlåtandet skickas till Kommunstyrelsen, Rotel VII, KF/KS kansli, Stadshuset, 105 35 Stockholm

Yrkande: Ledamoten Liliane Svensson (S) anmäler att Socialdemokraterna ansluter till Bengt Roxnes (S) särskilda uttalande i socialnämnden angående ärendet. Tjänstgörande ersättaren Anne-Marie Grave (MP) anmäler för Miljöpartiet ett särskilt uttalande enligt bilaga 1.

Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. Som svar på remissen ”Förslag till reviderade riktlinjer för handläggningen av ekonomiskt bistånd” hänvisas till vad som sagts i förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Tjänsteutlåtandet skickas till Kommunstyrelsen, Rotel VII, KF/KS kansli, Stadshuset, 105 35 Stockholm

Bilaga 1: Särskilt uttalande, Miljöpartiet

Skärholmens Stadsdelsnämnd

torsdagen den 13 juni 2013

Rebwar Hassan **m.fl.** (MP)

Ärende

Förslag till reviderade riktlinjer för handläggningen av ekonomiskt bistånd
Dnr 1.5.1./359-2013

Särskilt uttalande

Vi välkomnar att riktlinjerna revideras och att ny lagstiftning, rättsfall, JO-utlåtanden och socialtjänstinspektörernas synpunkter beaktas. Det är också positivt att förvaltningen så tydligt betonar kvalitet, behovet av barnkonsekvensanalyser och kvinnofridsperspektivet samt lyfter fram att en individuell behovsprövning ska göras.

Om man inte läser inledningstexten, utan går direkt på ett avsnitt om hur en bestämd fråga ska handläggas, visar det sig dock att de stolta ambitionerna inte alltid avspeglas i de konkreta riktlinjerna.

Vi anser att förslaget till riktlinjer behöver belysas ur ett brukarperspektiv. Det bör skickas på remiss till idéburna sektorn för att få synpunkter på de problem och möjligheter som enskilda människor möter i sin kontakt med socialtjänsten. Remissinstanser bör vara de organisationer som ingår i överenskommelsen med staden på det sociala området, men även RSMH och andra föreningar som möter och representerar människor som söker försörjningsstöd.

Några frågor vi vill ta upp inför omarbetning av förslaget: Begreppet förändringsplan, i stället för det tidigare arbetsplan. Vad klienten och socialtjänsten gemensamt ska arbeta för anges förstås i en arbetsplan, men vad – eller vem är det som ska ”förändras”? Det finns ett skuldbeläggande i skrivningarna som rör försörjningshinder. Personer som är arbetslösa ska göra var de kan för att kunna återgå till arbetsmarknaden, men arbetslöshet har även med konjunktur och andra yttre faktorer att göra.

Problemet får inte individualiseras på ett sätt som gör att insatserna utformas utan respekt för den enskildes integritet.

Skrivningarna i avsnittet om arbetslinjen (s. 17) ger närmast intryck av att skälet till arbetslöshet är att den enskilde inte vill ta ansvar.

Vi ifrågasätter vidare begreppet ”motprestationer” som uttryck för åtgärder som syftar till egen försörjning. För att ha rätt till försörjningsstöd krävs att den sökande gör vad den kan för att bli självförsörjande, vilket är prestationer till nytta för honom eller henne själv. Detta är inte detsamma som att prestera något i utbyte mot det utbetalade försörjningsstödet, vilket vore ett lönearbete.

Även avsnittet om vikten av att familjer som är nyanlända till Sverige och Stockholm snabbt skaffar egen försörjning får det att låta som om de inte ville det. Nyanlända vill oftast inget hellre än att kunna börja jobba, men möter hinder av olika slag som bl.a. arbetsförmedlingen och socialtjänsten kan hjälpa till att övervinna.

En bra föreslagen förändring är att det ska skrivas in om den enskilde har en annan uppfattning i någon fråga, till exempel vilken insats som är lämplig, och att det alltid ska dokumenteras. Samtidigt ska ju insatserna alltid formos efter den enskildes behov och så långt det är möjligt i samråd med den enskilde. Det är här inte helt klart hur handläggaren ska förhålla sig. Det bör för övrigt noteras att social-tjänsten generellt inte har kompetens på arbetsmarknadsfrågor. Det kan därmed finnas anledning till försiktighet i fråga om vilka åtgärder en viss person ska vidta för att få arbete.

Det anges (s. 37) att om en person har lånat eller fått pengar för att finansiera en utlandsresa är det att betrakta som inkomst. Vi menar att det kan finnas angelägna skäl där personer har fått pengar av släkt eller vänner för att kunna besöka en svårt sjuk eller döende släkting, medverka till begravning, eller vid familjeåterförening hämta hem barn, som inte ska påverka behovet av försörjningsstöd. Vi ifrågasätter vidare om resor utomlands ska behandlas annorlunda än inrikesresor till motsvarande kostnad (se även s. 93-94).

Det bör tas fram riktlinjer för de som har behov av långvarigt ekonomiskt stöd. Vi anser att tillgång till SL-kort och till en enklare, ev. begagnad, dator med internetuppkoppling numera är något som en låginkomsttagare normalt kan kosta på sig och som i dagens Stockholm krävs för att uppnå en skälig levnadsstandard. Det är dessutom i praktiken en förutsättning för att kunna söka arbete på ett effektivt sätt.

Vi hade också gärna sett ett tydligare resonemang om socialtjänstens roll som yttersta skyddsnät. Skälen för, konsekvenserna av, och tillämpningen av

proportionalitetsprincipen vid avslag på ansökningar hade
behövt problematiseras mer.

**Skärholms
stadsdelsförvaltning**

Bodholmsplan 2
Box 503, 127 26 Skärholmen
Telefon 08-508 24 002
Växel 08-508 24 000
emmy.martinsson@stockholm.se
stockholm.se

Del 2 Öppna delen

§ 33 Förslag till reviderade riktlinjer för familjehemsvård av barn och ungdomar

- **Svar på remiss från Kommunstyrelsen om förslag till reviderade riktlinjer för familjehemsvård av barn och ungdomar.**

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande,
dnr 1.5.1/358-2013, med förslag till beslut att

1. Som svar på remissen ”Förslag till reviderade riktlinjer för familjehemsvård av barn och ungdomar” hänvisas till vad som sagts i förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Tjänsteutlåtandet skickas till Kommunstyrelsen, Rotel VII, KF/KS kansli, Stadshuset, 105 35 Stockholm

Yrkande: Ersättaren Halit Azizoglu (MP) anmäler för Miljöpartiet ett särskilt uttalande enligt bilaga 1. Ledamoten Rebwar Hassan (MP) tar denna anmälan som sin. Ledamoten Rudy Espinoza (V) anmäler för Vänsterpartiet ett förslag till beslut enligt bilaga 2. Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar för bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Ordförande Jan Jönsson (FP) hör att det finns två förslag till beslut, förvaltningens förslag till beslut och Vänsterpartiets förslag till beslut enligt bilaga 1.

Ordföranden Jan Jönsson (FP) ställer dessa två förslag emot varandra och hör bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Mot beslutet reserverar sig ledamoten Rudy Espinoza (V) för Vänsterpartiet.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. Som svar på remissen ”Förslag till reviderade riktlinjer för familjehemsvård av barn och ungdomar” hänvisas till vad som sagts i förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Tjänsteutlåtandet skickas till Kommunstyrelsen, Rotel VII, KF/KS kansli, Stadshuset, 105 35 Stockholm

Av sidan 23 i förslaget till riktlinjer framgår att de synpunkter Vänsterpartiet framlägger redan är beaktade.

Ledamoten Andreas Lundin (M) anmäler för Moderaterna att Moderaterna ansluter till röstförklaringen. Ledamoten Liliane Svensson (S) anmäler för Socialdemokraterna att Socialdemokraterna ansluter till röstförklaringen.

Reservation från ledamoten Rudy Espinoza (V) för Vänsterpartiet.

Bilaga 1: Särskilt uttalande, Miljöpartiet

Bilaga 2: Förslag till beslut, Vänsterpartiet

Skärholmens Stadsdelsnämnd
torsdagen den 13 juni 2013

Rebwar Hassan **m.fl.** (MP)

Ärende

Förslag till reviderade riktlinjer för familjehemsvård av barn och ungdomar
Dnr 1.5.1./358-2013

Särskilt uttalande

Det är bra att FN:s barnkonvention är en av utgångspunkterna i de reviderade riktlinjerna för familjehemsvården av barn och ungdomar. Det saknas emellertid tydlig information om artikel 12, - barn har dels rätt att få sin röst hörd, men dels också rätt till verkligt inflytande utifrån ålder och mognad. Det räcker alltså inte att lyssna på barnet, det ska synas i de insatser som beslutas om hur barn – inte minst de äldre – har getts möjlighet att faktiskt vara med och påverka. Det framgår inte heller på vilket sätt barn och ungdomar varit delaktiga i framtagandet av de nya riktlinjerna. Har barn/ungdomar med erfarenhet av placering i familjehem tillfrågats på något sätt? Det borde dokumenterats i så fall. När det gäller familjehemsplacerade barns skolgång, inleds stycket med att ”Alla barn har rätt att få utbildning”. Men skollagen sträcker sig mycket längre än så; alla barn har enligt skollagen rätt att få den ledning och stimulans som behövs för att barnet ska nå så långt det är möjligt i sin kunskapsutveckling. Detta borde framgå av riktlinjerna för barn i samhällets vård, inte minst eftersom det generellt är mycket lägre förväntningar på dessa barn och det är en av de främsta skyddsfaktorerna att det går bra för barnet i skolan. Flera goda förändringar, som ju är påkallade i och med lagändringar från 1 januari, t.ex. att barnet ska få besök minst fyra gånger årligen och att varje familjehemsplacerat barn ska ha en egen namngiven socialsekreterare, kommer att kräva mer ekonomiska resurser. Det är viktigt att de nya riktlinjerna följs upp. Inom ett år vore det rimligt att nämnden får en uppföljning om hur det har gått att följa de nya riktlinjerna runt om i staden.

Bilaga 2: Förslag till beslut, Vänsterpartiet

Skärholmensstadsdelsnämnden

2013-06-13

Rudy Espinoza (V)

Lorena delgado (ers,)

Förslag till reviderade riktlinjer för familjehemsvård av Barn och ungdomar.

1. Nämnden beslutar delvis enligt förvaltningens förslag
2. Därutöver vill vi framföra följande

Barn som växer upp i samhällsvård riskerar som grupp en ogynnsam utveckling över tid. Som grupp har dessa barn mycket höga risker för självmord, missbruk, kriminalitet, bidragsberoende och tonårsföräldraskap.

Den enskilt viktigaste faktorn för hur det går för dessa barn senare i livet är hur de lyckas i skolan. Det har visat sig att skolmisslyckanden är en nyckelfaktor för att förstå deras ogynnsamma utveckling. Omvänt har frånvaron av skolmisslyckanden visat sig vara den starkaste skyddande faktorn för en gynnsam utveckling.

Placerade barn, trots normalbegåvning, underpresterar ofta i skolan. De placerade barnen har som grupp väsentligt lägre utbildningsnivå vid vuxen ålder än andra jämnåriga, oavsett längden på placeringen, deras ålder vid placeringen eller placeringsformen.

När samhället gjort bedömningen och fattat beslut om att dessa barn inte kan leva med sina vårdnadshavare har samhället tagit på sig ett särskilt ansvar för dessa barn. Mot bakgrund av detta måste socialnämnden och utbildningsnämnden i Stockholm stad gemensamt säkra de placerade barnens rätt till utbildning.

Enlig 29 kap. 13§ skollagen ska huvudmannen för skolan samverka i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att falla illa. Socialtjänsten ska vara aktiv för att få fram de underlag som behövs. I utredningen behöver socialtjänsten inhämta relevant information om barnets skolsituation. I de fall barnets rätt till utbildning eftersatts behöver skolan kartlägga barnets kunskapsutveckling, inlärningsmässiga förutsättningar och eventuella behov av särskilt stöd. Flera kommuner genomför därför en pedagogisk utredning i samband med utredningen för att synliggöra kunskapsluckor och kartlägga elevens förutsättningar för lärande.

Exempel på detta är Skolfam en modell som används på flera orter i Sverige.

Den avlämnande skolan behöver idag se till att det finns dokumentation om elevens skolgång som individuell utvecklingsplan, skriftliga omdömen, betyg, eventuella utredningar och åtgärdsprogram.

Allt detta framgår av och har stöd i Socialstyrelsens och Skolverkets gemensamma vägledning *Placerade barns skolgång och hälsa – ett gemensamt ansvar*, som nyligen utkommit.

Mot bakgrund av det som nu sagts stödjer vi att det av riktlinjerna ska framgå att den avlämnande skolan vid en familjehemsplacering generellt ska ta fram en pedagogisk utredning och ett åtgärdsprogram så att elevens behov av utbildning kan beskrivas inför en placering. I motsats till förslaget till beslut föreslår vi att dessa delar i de föreslagna riktlinjerna ska kvarstå.

§ 34 Motion (2012:26) om biståndsbedömning, är den rättvis?

- **Svar på remiss från Kommunstyrelsen av Mirja Räjäs (S), motion (2012:26) om biståndsbedömning, är den rättvis?**

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande,
dnr 1.5.1/399-2013, med förslag till beslut att

1. Som svar på remissen ”Motion (2012:26) om biståndsbedömning, är den rättvis” hänvisas till vad som sagts i förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Tjänsteutlåtandet skickas till Äldre- och ytterstadsroteln, KF/KS kansli, Stadshuset, 105 34 Stockholm

Yrkande: Ledamoten Liliane Svensson (S) anmäler för Socialdemokraterna ett särskilt uttalande enligt bilaga 1. Ledamoten Rebwar Hassan (MP) anmäler för Miljöpartiet att Miljöpartiet ansluter till Socialdemokraternas särskilda uttalande enligt bilaga 1.

Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut och hör bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. Som svar på remissen ”Motion (2012:26) om biståndsbedömning, är den rättvis” hänvisas till vad som sagts i förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Tjänsteutlåtandet skickas till Äldre- och ytterstadsroteln, KF/KS kansli, Stadshuset, 105 34 Stockholm

Bilaga 1: Särskilt uttalande, Socialdemokraterna med stöd av Miljöpartiet

Skärholmens stadsdelsnämnd 2013-06-13

Robert Lagergren m.fl. (S)

Ärende**Dnr. 1.5.1/399-2013****Motion (2012:26) om biståndsbedömning, är den rättvis?****Särskilt uttalande**

Förvaltningens svar på motionen visar, att man i Skärholmen arbetar seriöst med biståndsbedömning inom äldreomsorgen. Man gör jämförelser med ärendedragningar och jämförelser över stadsdelsgränserna. Och får också vägledning genom de domar som förvaltningsrätt och kammarrätt ger.

Socialtjänstlagens begrepp om ”skälig levnadsnivå” är vägledande och kan i sig innebära ett frågetecken. Vad är skälig levnadsnivå? På vilken nivå ska man hamna? Vilken jämförelse är vägledande? Det är frågor som man måste ställa sig. Nämnas kan i sammanhanget att när det gäller funktionshindrade som bedöms enligt LSS, så är kriteriet att det ska vara goda levnadsvillkor, som är bedömningen.

Vi tycker självklart att det är viktigt att biståndsbedömningen är rättvis över staden och individerna. Men det är också lika viktigt, att det finns resurser så, att reella individuella bedömningar kan göras. Servicehuset i Skärholmen har försvunnit och ersatts av sk trygghetsboende. Det har medfört, att möjligheten för våra medborgare, att välja att bo kvar i sin vana hembygd har försvunnit. Servicehusen var bra för dem som behövde mer av vård.

Trygghetsboendena är till för de äldre, som kan klara sig med hemtjänst. Det är dessutom ett dyrt boende, som alla inte har råd med.

Den individuella bedömningen är naturligtvis viktig i sammanhanget. Social bakgrund och den enskilda ekonomiska situationen måste vägas in vid bedömningen.

Det ska inte bero på den enskildes ekonomi om man ska kunna efterfråga ett behov av bistånd.

**Skärholms
stadsdelsförvaltning**

Bodholmsplan 2
Box 503, 127 26 Skärholmen
Telefon 08-508 24 002
Växel 08-508 24 000
emmy.martinsson@stockholm.se
stockholm.se

Del 2 Öppna delen

§ 35 Färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050**- Svar på remiss från kommunstyrelsen**

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande,
dnr 1.5.1/295-2013, med förslag till beslut att

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens svar på remiss.
2. Omedelbar justering.
3. Ärendet sändes till Stadsmiljöroteln i digital form och till KF/KS kansli i pappersform.

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar för Alliansen (Moderaterna och Folkpartiet) bifall till förvaltningens förslag till beslut, samt bifall till beslut om omedelbar justering av ärendet och anmäler för Alliansen (Moderaterna och Folkpartiet) ett särskilt uttalande enligt bilaga 1. Ersättaren Bosse Ekvall (S) yrkar för förvaltningens förslag till beslut. Ledamoten Liliane Svensson (S) tar detta yrkande som sitt. Ledamoten Rebwar Hassan (MP) anmäler för Miljöpartiet ett förslag till beslut enligt bilaga 2. Ledamoten Rudy Espinoza (V) anmäler för Vänsterpartiet ett förslag till beslut enligt bilaga 3.

Ordföranden Jan Jönsson (FP) hör att det finns tre förslag till beslut, förvaltningens förslag till beslut, Miljöpartiets förslag till beslut enligt bilaga 2 samt Vänsterpartiets förslag till beslut enligt bilaga 3.

Ordföranden Jan Jönsson (FP) ställer dessa tre förslag emot varandra och hör bifall till förvaltningens förslag till beslut, samt bifall till beslut om omedelbar justering.

Mot beslutet reserverar sig ledamoten Rebwar Hassan (MP) för Miljöpartiet och ledamoten Rudy Espinoza (V) för Vänsterpartiet.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. Godkänna förvaltningens svar på remiss.

2. Ärendet omedelbart justeras.
3. Ärendet sändes till Stadsmiljöroteln i digital form och till KF/KS kansli i pappersform.

Reservation från ledamoten Rebwar Hassan (MP) för Miljöpartiet och ledamoten Rudy Espinoza (V) för Vänsterpartiet.

Bilaga 1: Särskilt uttalande, Alliansen (Moderaterna och Folkpartiet)

Bilaga 2: Förslag till beslut, Miljöpartiet

Bilaga 3: Förslag till beslut, Vänsterpartiet

Skärholmens stadsdelsnämnd 2013-06-13**Ärende: Färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050.**

Jan Jönsson, ordförande, m.fl. (FP)
Andreas Lundin m.fl. (M)

Särskilt uttalande

Stockholm ska visa ledarskap i klimatfrågorna. Med en färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm konkretiseras vägen framåt. Vi ska ha höga ambitioner när det gäller att reducera utsläppen av växthusgaser och bekämpa klimatförändringarna.

Färdplanen innehåller många komplexa delar. Därför är det viktigt att den är tydlig, konkret, saklig och pedagogisk. Svensk elproduktion släpper ut väldigt lite koldioxid då den är baserad på vattenkraft, kärnkraft och numera även viss del vindkraft. I ljuset av det är det därför viktigt att förklara hur minskad el-användning inom Stockholm bidrar till minskade utsläpp av koldioxid. Annars blir det väldigt svårt att förstå sambandet. I förslaget behöver också skillnaderna mellan olika former av energiproduktion redas ut, framförallt behöver bör begreppen förnybart och fossilfri hållas isär.

I förslaget till färdplan återfinns resonemang om att minska resandet. Å ena sidan kan t.ex. modern teknik ersätta och komplettera dagens mötesformer i framtiden. Å andra sidan är lösningen på klimatproblemen inte att begränsa människors möjligheter att bo och arbeta på olika ställen. I staden behövs bättre möjligheter att resa och förflytta sig inom och mellan olika stadsdelar. Rörligheten skapar stadens dynamik. Framförallt måste kollektivtrafiken fortsätta utvecklas, liksom möjligheterna för gång och cykel. Förslaget om lokala jobbkaféer är apart.

Ytterligare en förutsättning för att lyckas i detta arbete är samarbetet och samverkan med det lokala näringslivet. Det skulle med fördel kunna lyftas fram tydligare i färdplanen. Klimatpakten, som initierades under förra mandatperioden borde utvecklas och göra näringslivet mer delaktigt.

Skärholmens Stadsdelsnämnd
torsdagen den 13 juni 2013

Rebwar Hassan m.fl. (MP)

Ärende

Färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050
Dnr 1.5.1/295-2013

Förslag till beslut

1. Att Stadsdelsnämnden godkänner delvis förvaltnings tjänsteutlåtande som svar på remissen
2. Att arbetet med en skärpt tidsplan påbörjas.
3. Att avstämning mot färdplanen och tidsplanen ska ske varje eller minst vartannat år och därefter rapporteras till staden.
4. Översända förvaltningens förslag till färdplan till kommunstyrelsen för vidare behandling.
5. att vidare anföra följande

Vi är i huvudsak mycket positiva till att en färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050 nu tagits fram och tycker att Stockholm med detta åter har tagit ett kliv framåt i klimatarbetet.

Vi anser att även om riktningen är i stort sett rätt så är takten för långsam. Miljöpartiet har länge drivit målet att Stockholm ska vara fossilbränslefritt år 2030. Efter åtta år av alliansstyre i Stockholm tycks målet vara längre bort än så, men färdplanen visar ändå att många föreslagna åtgärder kan tidigareläggas och att vi därmed kan närma oss året för en fossilbränslefri stad. En mer detaljerad och skärpt tidsplan behövs för att öka och hålla takten.

Det som oroar mest är att den hittills förda allianspolitiken inte hittills alls verkar redo att ta de radikala beslut som kommer att behövas för att uppnå målet om en fossilbränslefri stad.

Planen ger på vissa punkter snarare ett kvitto på hittills sex förlorade år med det borgerliga styrets vingliga klimatpolitik. Ett exempel är att åtgärder för ökad samlastning nu beräknas beslutas först någon gång under nästa mandatperiod.

Färdplanen visar tydligt att vi måste intensifiera arbetet nu. Radikala beslut måste fattas, hållbara infrastruktursatsningar måste påbörjas, ekonomiska styrmedel måste införas och ekonomiska medel måste tillföras. Investeringar med långsiktiga följder som leder i fel riktning måste stoppas. Vi

noterar att Stockholms färdplan på trafikområdet inte tillämpar den fyrstegsprincip som föreslås bli bindande nationellt: det första steget, att vid samhällsplaneringen prioritera ett mer transportsnålt samhälle, saknas. Tvärtom är man fortfarande inställd på att bygga en ny motorväg, Förbifarten, genom regionen. Det byggs fortfarande även för glest i vissa områden och så vidare.

Klimatomställningen kan inte vänta. Dessutom måste ett flertal beslut fattas på nivåer som Stockholm inte har egen rådighet över vilket gör att samarbeten och samtal måste påbörjas snarast och starka krav på andra parter måste ställas från kommunen.

Vi tycker därför att det är viktigt att lägga in uppföljningar som bör avrapporteras till kommunfullmäktige med täta intervall. Vi anser att fyra år är allt för långa tidsintervall. Vi föreslår här att tidsplanen för olika åtgärder skärps och att man varje år stämmer av om tidsplanen hålls och vad som måste revideras i de fall där vi släpar efter med införda åtgärder. Avstämningen kan lämpligen knytas till avrapportering av Stockholms åtgärdsprogram för klimat och energi och Stockholms miljöprogram, men den måste ske mer frekvent än vart fjärde år. Ingen politiker ska kunna sitta en hel mandatperiod för att sedan förvånas över att punkter i åtgärdsprogrammet släpar efter. Många punkter i tidsplanen handlar om att "verka för" olika åtgärder, men det är viktigt att man även gör en plan för vad målet är för åtgärderna, dvs hur mycket t.ex. cykel- eller spårtrafiken ska ha ökat vid vissa tidpunkter. Det är också av vikt att man kan demonstrera hur målet kommer missas om man väntar med åtgärder, dvs vilka konsekvenser (ekonomiska eller andra) som uppskjutna åtgärder innebär.

Dessutom anser vi att det är viktigt att påtala att målet (fossilbränsleffritt Stockholm 2050) kommer att hamna inom räckhåll om man genomför åtgärder enligt tidsplanen, men att detta inte är argument för att skjuta upp åtgärder som kan påbörjas redan idag.

I vissa stycken behöver planen förtydligas.

**Skärholmens
stadsdelsförvaltning**

Bodholmsplan 2
Box 503, 127 26 Skärholmen
Telefon 08-508 24 002
Växel 08-508 24 000
emmy.martinsson@stockholm.se
stockholm.se

Skrivningen att beräkningen bygger på att "staden driver frågan om en snabbare utfasning av fossila bränslen i fjärrvärmesystemet" syftar rimligen på att utfasningen ska ske snabbare än det refererade nu gällande beslutet om en ambition att leverera klimatneutral fjärrvärme till 2030.

Då inte alla växthusgasutsläpp som stockholmarna ger upphov till räknas med inom ramen för åtgärdsprogrammet anser vi att beräkningsmetoder för dessa utsläpp ska tas fram för att kunna användas i Stockholms klimatarbete så att vi kan få ett mått på de reella utsläppen av klimatgaser som Stockholms invånare ger upphov till.

Vi är skeptiska till flertalet av förslagen om klimatkompensering. Osäkerheten är för stor för om satsningar på CDM eller ökade sankor ger någon effekt. Det är viktigt att inte avleda uppmärksamheten från konkreta utsläppsminskningar här.

Vi anser inte heller att åtgärdsprogrammet ska uttala att Stockholm bedriver ett klimatarbete i världsklass då vi inte anser att dagens förda politik är i världsklass. Vi anser att mycket av Stockholms klimatarbete kan förbättras radikalt. Vi har ännu inte fattat de beslut som behövs för ett klimatarbete i världsklass utan med denna färdplan visat hur ett klimatarbete i världsklass skulle kunna gå till om vi vidtar tillräckliga åtgärder idag.

2013-06-13

Ärende

Rudy Espinoza (V)
Lorena delgado ers,

Förslag till färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050 –
svar till kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Nämnden bifaller delvis förvaltningens förslag
2. Målet för färdplanen är 2030
3. Första utvärderingen görs 2014 och därefter vartannat år
4. Stockholm ansluter sig till målet om högst 1,5 grader höjning av medeltemperaturen
5. Planen kompletteras med åtgärder som binder och lagrar CO₂ (koldioxid)

Det är bra att Stockholm tar fram en färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm. Vi vill dock att detta ska nås 2030 istället för 2050, som är för sent. Koncentrationen i atmosfären av CO₂e är idag cirka 396 miljontedelar (ppm). Mängden ökar med nästan 2 ppm/år. Samtidigt är tendensen stigande vilket snart kan innebära mer än 2 ppm/år. Forskare bedömer att gränsen för att klara 2-gradersmålet ligger på 450 ppm. Till år 2040 har jorden således nått denna gräns. Allt fler menar att den välbärgade västvärlden snabbare behöver begränsa sina utsläpp av växthusgaser.

Täta utvärderingar

FN:s klimatpanel (IPCC) lämnar i september en ny rapport. Under 2014 är det rimligt att staden gör sin första utvärdering av färdplanen. Att vänta till 2020 är både senfärdigt och passivt. Det är ytterst angeläget att ha kort tid mellan uppföljningarna. Dels för att de har en motiverande effekt och dels för att snabbt kunna fånga upp tendenser.

Högst 1,5 graders höjning

Målet om högst 2 graders höjning avser medeltemperaturen, vilket tyvärr ofta är förbisett. Ökningen av temperaturen blir märkbart högre på vår halva av jorden. Detta är extra olyckligt för här finns Grönlands tjocka is. Viss forskning säger att

denna is smälter utan återvändo vid en temperaturökning på 2,5- 3,0 grader. Då går havsnivån upp med 6 – 7 meter. Av försiktighet behöver höjningen av medeltemperaturen få bli högst 1,5 grader. Detta mål lanseras nu även av Stockholm Resilience Centre. Vi delar deras uppfattning.

Trä är klimatsmart

Ambitionen ”gnetta och spara” bör kompletteras med offensiva åtgärder som:

- att plantera många träd då dessa fångar in CO₂.
- att ersätta betong och armeringsjärn med trä som byggnadsmaterial, då både betong och järn förorsakar stora utsläpp av koldioxid under sin tillverkning. Trä lagrar detsamma. Alltså dubbelt positiv klimateffekt.
- att i nybyggnation förbereda toaavloppen för urinseparering. Urin är ett väldigt rent kväve, som kan ersätta delar i konstgödsel, som är väldigt energikrävande att framställa. Vi skulle med denna teknik också kunna minska utsläppen av kväve till Östersjön.

Förbifarten knappast klimatarbete av världsklass

Trovärdigheten i ambitionen med att Stockholm bedriver ett klimatarbete av världsklass kollapsar om man genomdriver Förbifart Stockholm. Den kommer dels öka bilismen, dels också förorsaka stora utsläpp av CO₂ vid tillverkningen av all betong och asfalt till detta otidsenliga vägbygge. Att luften i vägtunnlarna också blir farlig, enligt Umeå universitets undersökning, gör ju tankarna om Förbifarten än mer omoderna.

- **Remiss från finansroteln**

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande,
dnr 1.5.1/354-2013, med förslag till beslut att

1. Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att godkänna stadsdelsförvaltningens remissvar angående ”Innovationer och krav på samhällsansvar i stadens upphandlingar med mera”
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad. Remissvar skickas till finansroteln med ärenderubrik och Dnr: 125-1694-2012.

Yrkande: Ledamoten Rebwar Hassan (MP) anmäler för Miljöpartiet ett särskilt uttalande enligt bilaga 1. Ledamoten Rudy Espinoza (V) anmäler för Vänsterpartiet ett förslag till beslut enligt bilaga 2.

Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar för förvaltningens förslag till beslut, samt bifall till beslut om omedelbar justering.

Ordföranden Jan Jönsson (FP) hör att det finns två förslag till beslut, förvaltningens förslag till beslut samt Vänsterpartiets förslag till beslut enligt bilaga 1.

Ordföranden Jan Jönsson (FP) ställer dessa två förslag emot varandra och hör bifall till förvaltningens förslag till beslut, samt bifall till beslut om omedelbar justering.

Mot beslutet reserverar sig ledamoten Rudy Espinoza (V) för Vänsterpartiet.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. Godkänna stadsdelsförvaltningens remissvar angående ”Innovationer och krav på samhällsansvar i stadens upphandlingar med mera”

2. Ärendet omedelbart justeras. Remissvar skickas till finansroteln med ärenderubrik och Dnr: 125-1694-2012.

Reservation från ledamoten Rudy Espinoza (V) för Vänsterpartiet.

Bilaga 1: Särskilt uttalande, Miljöpartiet

Bilaga 2: Förslag till beslut, Vänsterpartiet

Skärholmens Stadsdelsnämnd
torsdagen den 13 juni 2013

Rebwar Hassan **m.fl.** (MP)

Ärende

"Innovationer och krav på samhällsansvar i stadens upphandlingar" Dnr 1.5.1/354-2013

Särskilt uttalande

Vi anser att det är hög tid att ta till vara den offentliga upphandlingens fulla potential som beställare av en hållbar framtid. Det är viktigt att stadens behov av varor och tjänster inte tillgodoses på ett sätt som inte är förenligt med en god samhällsutveckling.

I den föreslagna reviderade upphandlingspolicyn har möjligheterna att ställa sociala krav och att främja innovationer genom upphandling arbetats in. Det tycker vi är bra. För att uppmuntra till nytänkande bland mindre företag liksom ta till vara ideella organisationers och sociala företags särart kan det vara värdefullt att använda sig av så kallade innovationsfrämjande upphandlingar, i vilka en funktion efterfrågas utan förutfattad mening om tillvägagångssätt.

Vi hade dock velat se att skrivningarna om miljökrav och sociala krav varit mer långtgående och bindande för att säkerställa att staden tillvaratar upphandlingsinstrumentets potential som verktyg för att ställa om till ett hållbart samhälle. Normaltillståndet ska vara att staden vid upphandlingar använder sig av miljökrav och sociala krav och, i de fall då det är relevant, etiska krav. En dokumenterad analys ska alltid göras och om det i något fall inte ställs miljökrav eller sociala krav ska en skriftlig motivering ges.

Enligt Miljöstyrningsrådet kan varje skattekrona som används i den offentliga upphandlingen med relevant ställda miljökrav och sociala krav bidra till en väl förräntad samhällsnytta.

Staden bör ta chansen att revidera skrivningarna som rör kraven på miljöhänsyn. I den nu reviderade upphandlingspolicyn står det att ”krav på miljöhänsyn får ställas vid stadens vid upphandlingar inom olika områden”. Vi menar att staden inte bara får ställa krav på miljöhänsyn utan som normaltillstånd också ska ställa sådana krav. I de fall miljökrav inte ställs ska en skriftlig motivering ges.

De sociala kraven kan exempelvis innebära att staden ska använda sig av upphandling för att skapa en inkluderande och jämställd arbetsmarknad, fri från alla typer av diskriminering. Sociala krav kan tillsammans med till exempel kontraktspaketering också bidra till att öka möjligheten för mindre aktörer och utförare inom den idéburna sektorn att vinna kontrakt. Vi menar att omfattningen av krav på samhällsansvar även ska innehålla krav på rätt för arbetstagaren att arbeta under kollektivavtalsliknade villkor, krav på att inte diskriminera vid anställning och krav på föreningsfrihet, båda i enlighet med exempelvis Global Compact, samt att leverantören ska iaktta respekt för barns rättigheter i enlighet med Barnkonventionen.

Annat sätt att hantera krav på samhällsansvar är att använda sig av konventioner för att ställa krav på hur leverantörerna ska respektera grundläggande sociala krav i sin verksamhet. Exempel är ILO:s åtta kärnkonventioner nr 29, 87, 98, 100, 105, 111, 138 och 182 samt FN:s barnkonvention artikel 32. Arbetsmiljölagstiftning, arbetarskydd, socialförsäkringsskydd och arbetsrätt, inklusive lagstiftning om minimilön, som gäller i tillverkningslandet är också viktigt att beakta.

Generellt finns ett stort behov inom offentlig sektor av uppföljning av uppställda krav, så även inom Stockholms stad. Egenkontroll ställer höga krav på förfrågningsunderlaget för att staden ska kunna försäkra sig om att underlaget är tillförlitligt. Det behövs även fortlöpande kontroll från stadens sida, egenkontrollen måste kontrolleras. Det måste finnas nog med resurser för att den upphandlande verksamheten ska kunna kontrollera och genomföra revision av egenkontrollen.

Bilaga 2: Förslag till beslut, Vänsterpartiet

Skärholmensstadsdelsnämnd

2013-06-13

Rudy Espinoza (V)

Lorena delgado (ers,)

Ärende

Innovationer och krav på samhällsansvar i stadens upphandling.

Förslag till beslut

Nämnden beslutar delvis enligt förvaltningens förslag

Samt därutöver anför

Det är bra att staden uppdaterar sin upphandlingspolicy. Att skriva en policy med underrubriken innovation och samhällsansvar förpliktigar dock, och det remitterade förslaget har stora brister. Den utgår från de borgerliga direktiven att i princip allt som går ska konkurrensutsättas. Vi menar att principen istället ska vara samhällsnytta, samhällsansvaret ska vara på riktigt och det ska lätt kräva ansvar för brister.

Flera år av dogmatisk utförsäljning och konkurrensutsättning av stadens egendomar och verksamheter har lett till att staden idag sitter fast i avtal utan vare sig innovationer eller samhällsansvar. Istället har staden avtal som i huvudsak reglerar den privata näringsidkarens rättigheter utan krav på skyldigheter och möjligheter att kräva ersättning för ej genomförda avtal eller möjligheter till ekonomisk kompensation eller hävning av avtalen. Avtalen präglas mestadels av total brist på affärsmässighet. Den konkurrenspolicy som de borgerliga har infört ska därför avskaffas.

I det remitterade förslaget måste stycket om ”krav på samhällsansvar” skärpas. Annars inskränker sig staden till att säkra grundläggande mänskliga rättigheter och demokratiska fri- och rättigheter bara om det motiveras av upphandlings art. Vi menar att all verksamhet och alla upphandlingar i staden självklart ska uppfylla grundläggande mänskliga rättigheter och demokratiska fri- och rättigheter.

**Skärholmens
stadsdelsförvaltning**Bodholmsplan 2
Box 503, 127 26 Skärholmen
Telefon 08-508 24 002
Växel 08-508 24 000
emmy.martinsson@stockholm.se
stockholm.se

Även stycket om miljö måste skrivas tydligare, entreprenörer ska följa stadens miljöpolicy och mål och leverantör ska ha motsvarande program.

Nu konstateras bara att man ”får” ställa krav på miljöhänsyn. Om undantag görs ska en särskild miljökonsekvensbeskrivning göras. Miljöstyrningsrådets rekommendationer bör följas.

En grundläggande aspekt på samhällsansvar är att betala skatt. Konkurrensverket har tyvärr underkänt Kalmar kommuns skrivning i sin upphandlingspolicy om att företag som lägger anbud inte får ha koppling till skatteparadis. Kravet anses strida mot principen om icke-diskriminering i LOU. Det innebär att skattesmitare kan skyddas av lagen, medan kommuner som vill sätta stopp för fusket behandlas som lagbrytare. Så länge inte nödvändiga ändringar i LOU och på EU-nivå genomförs kan inte upphandling av varor och tjänster bli det verktyg för ett hållbart samhälle som de annars skulle kunna vara. Fullt samhällsansvar kan då bara tas av kommunen.

Ytterligare ett sätt att ta samhällsansvar är att återinvestera vinst i verksamheten. Det ska därför gå att ställa krav på att upphandlade företag inte får vara vinstsyftande. Det finns exempel inom äldreomsorg som har prövats och godkänts av EU-rätten.

Samtliga krav som ställs på leverantör och/eller leverantör i upphandlingar ska även omfatta underleverantörer.

Tillsynsansvar ska ligga hos entreprenör/leverantör. I avtalen ska alltid skrivas in möjlighet för staden att utkräva vite vid avtalsbrott eller i det fall som brott mot lagstiftning och/eller myndigheters regelverk.

I de fall upphandling görs till lägsta pris ska det dels vara särskilt motiverat och dels finnas garantier så att personalen försäkras och arbetsgivaren betalar in pensionsavgifter.

Annars kan det leda till social dumping. Tyvärr har upphandlingar till lägsta pris lett till oacceptabla försämringar och otrygghet för redan lågavlönad personal. Personal som övertas ska därför garanteras minst samma lön och villkor som de hade innan övertagandet. Sociala och etiska krav samt skrivningar om att ILO:s grundläggande konventioner om mänskliga rättigheter i arbetslivet ska följas ska därför alltid skrivas in i förfrågningsunderlaget.

Staden ska i alla upphandlingar verka för en god arbetsmiljö och rimliga anställningsvillkor, exempelvis enligt ”Vita jobbmodellen” som har använts i staden och nu införts bland annat i Malmö. Kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande villkor måste vara krav, och inte bara rekommendationer.

En möjlighet är att i förfrågningsunderlagen konkret beskriva och ställa som villkor att anställningsvillkor som enligt kollektivavtal gäller i branschen ska uppfyllas av anbudsgivaren.

Det ska också skrivas in att entreprenören ska tillämpa medbestämmandelagen (MBL) och förtroendemannalagen (FML) som om kollektivavtal finns. Om inte kollektivavtal finns, är MBL:s omfattning begränsad och möjligheten till fackligt arbete under arbetstid borta. Detta är en allvarlig försämring för arbetstagarna.

Samma yttrandefrihet och meddelarfrihet i fråga om arbetet ska gälla för anställda i upphandlad verksamhet som för offentliganställda. Antidiskrimineringsklausulen som staden tillämpar är otillräcklig eftersom den inte gäller för alla underleverantörer och inte anger vite som sanktionsmöjlighet. Klausulen kan bara tillämpas efter en lagakraftvunnen dom, vilket är sällsynt då mål om diskriminering brukar leda till förlikning. En skarpare antidiskrimineringsklausul måste tas fram.

Del 2 Öppna delen**§ 37 Inkomna skrivelser/handlingar/beslut**

- a) Protokoll från Gruppledarmöte 2013-05-23
- b) Protokoll från Skärholmens ungdomsråd 2013-02-20
- c) Protokoll från Skärholmens ungdomsråd 2013-03-20
och 2013- 04-18
- d) Protokoll från Pensionärsrådet 2013-05-16

Föreligger inkomna skrivelser/handlingar/beslut.

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar för att de inkomna skrivelserna/handlingarna/besluten A-D godkänns och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

Godkänna de inkomna
skrivelserna/handlingarna/besluten A – D.

Del 2 Öppna delen

§ 38 Anmälan av skrivelser i nämndens skrivelsepärm

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar att skrivelserna i nämndens skrivelsepärm läggs till handlingarna och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholms stadsdelsnämnd beslutar att

Lägga skrivelserna i nämndens skrivelsepärm till handlingarna.

Del 2 Öppna delen

§ 39 Balanslista uppdrag SDN 8/2013-06-13

Föreligger förvaltningens balanslista uppdrag SDN 8/2013-06-13, dnr 1.2.1/024-2013, med förslag till beslut att

Lägga anmälan av balanslistan SDN 8/2013-06-13 till handlingarna.

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar att anmälan av balanslistan läggs till handlingarna och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

Lägga anmälan av balanslistan SDN 8/2013-06-13 till handlingarna.

Del 2 Öppna delen

Övriga frågor

§ 40 Skrivelse angående städning av Skärholmens torg

Yrkande: Ledamoten Liliane Svensson (S) framlägger för Socialdemokraterna en skrivelse med förslag till beslut enligt bilaga 1. Ordföranden Jan Jönsson (FP) anmäler för Alliansen (Moderaterna och Folkpartiet) att Alliansen (Moderaterna och Folkpartiet) ansluter till Socialdemokraternas skrivelse enligt bilaga 1. Ledamoten Rebwar Hassan (MP) anmäler för Miljöpartiet att Miljöpartiet ansluter till Socialdemokraternas skrivelse enligt bilaga 1. Ledamoten Rudy Espinoza (V) anmäler för Vänsterpartiet att Vänsterpartiet ansluter till Socialdemokraternas skrivelse enligt bilaga 1.

Ordföranden Jan Jönsson (FP) hör att det finns ett förslag till beslut, Socialdemokraternas förslag enligt bilaga 1, med stöd av Alliansen (Moderaterna och Folkpartiet), Miljöpartiet och Vänsterpartiet, och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. Skrivelsen skickas till Trafik- och Renhållningsnämnden för åtgärd att städning av våra gemensamma utrymmen delegeras till stadsdelsnämnden.
2. De resurser som erfordras överförs till stadsdelsnämnden.

Bilaga 1: Skrivelse, Socialdemokraterna med stöd av Alliansen (Moderaterna och Folkpartiet), Miljöpartiet och Vänsterpartiet

Bilaga 1: Skrivelse, Socialdemokraterna med stöd av
Alliansen (Moderaterna och Folkpartiet), Miljöpartiet och
Vänsterpartiet

Skärholmens stadsdelsnämnd 2013-06-13

Robert Lagergren m.fl. (S)

Skrivelse angående städning av Skärholmens torg

Nationaldagen firades liksom i hela Sverige självklart även i Skärholmen. Tillsammans med Skärholmens Gård, Skärholmens Hembygdsförening, Biblioteket och Växtplatser arrangerade Skärholmens förvaltning en festlig dag med ett fantastiskt fint program på Skärholmens Gård. Det kom mycket folk och för väldigt många var det bra att kunna ta sig till Skärholmens Gård med en buss, som fanns för den dagen, och som utgick från Skärholmens centrum.

Man blev dock förvånad över, att det inte var lika fint överallt. När man kom från T-banan för att ta bussen, så fann man till sin förvåning, att bassängerna på torget inte var städade. Det var skräp överallt och fontänerna var inte i gång. Man fick en känsla av slum och det stämde inte med det fina arrangemang på nationaldagen, som firades på Skärholmens Gård.

Skärholmens stadsdelsförvaltning har inte ansvaret för städningen av torget utan det har Trafikkontoret och uppgiften är upphandlad på entreprenad. Vi anser att det vore bra om ansvaret övergick till Skärholmens förvaltning när det gäller skötsel av torget och andra av våra områden. När vi tidigare hade ansvaret var det rent och snyggt överallt.

Därför yrkar vi att nämnden beslutar

Att skrivelsen skickas till Trafik- och Renhållningsnämnden för åtgärd att städning av våra gemensamma utrymmen delegeras till stadsdelsnämnden.

Att de resurser som erfordras överförs till stadsdelsnämnden.

Del 2 Öppna delen

Övriga frågor

§ 41 Ersättningsbussar för bergbanan

Yrkande: Ledamoten Liliane Svensson (S) framlägger för Socialdemokraterna ett förslag gällande att presidiet ska författa en skrivelse till Trafik-och Renhållningsnämnden gällande ersättningsbussarna för bergbanan.

Ersättningsbussarna är för små och går endast till 19.15 på kvällarna.

Ordföranden Jan Jönsson (FP) anmäler för Alliansen (Moderaterna och Folkpartiet) att Alliansen (Moderaterna och Folkpartiet) ansluter till Socialdemokraternas förslag

Ledamoten Rebwar Hassan (MP) anmäler för Miljöpartiet att Miljöpartiet ansluter till Socialdemokraternas förslag.

Ledamoten Rudy Espinoza (V) anmäler för Vänsterpartiet att Vänsterpartiet ansluter till Socialdemokraternas förslag.

Ordföranden Jan Jönsson (FP) hör att det finns ett förslag till beslut, Socialdemokraternas förslag, med stöd av Alliansen (Moderaterna och Folkpartiet), Miljöpartiet och Vänsterpartiet, och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

Presidiet författar en skrivelse till trafik- och renhållningsnämnden gällande ersättningsbussarna för bergbanan.

Del 2 Öppna delen

Övriga frågor

§ 42 Äldres utsatthet för våld

Yrkande: Ledamoten Rebwar Hassan (MP) framlägger för Miljöpartiet en skrivelse med förslag till beslut enligt bilaga 1. Ordförande Jan Jönsson (FP) yrkar för Alliansen (Moderaterna och Folkpartiet) bifall till Miljöpartiets skrivelse enligt bilaga 1, med tillägget i sista att-satsen: ”och omsorg av funktionsnedsatta”. Ledamoten Liliane Svensson (S) yrkar för Socialdemokraterna bifall till Miljöpartiets skrivelse enligt bilaga 1, samt bifall till tillägget enligt ovan. Ledamoten Rudy Espinoza (V) yrkar för Vänsterpartiet bifall till Miljöpartiets skrivelse enligt bilaga 1, samt bifall till tillägget enligt ovan.

Ordföranden Jan Jönsson (FP) hör att det finns ett förslag till beslut, Miljöpartiets förslag enligt bilaga 1, med tillägget i sista att-satsen: ”och omsorg av funktionsnedsatta”, och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

Förvaltningen redovisar hur man arbetar med att öka kunskapen kring frågan och hur arbete sker förebyggande för att upptäcka våld och försummelse inom äldreomsorgen och omsorg av funktionsnedsatta.

Bilaga 1: Skrivelse, Miljöpartiet med stöd av Alliansen (Moderaterna och Folkpartiet), Socialdemokraterna och Vänsterpartiet

Bilaga 1: Skrivelse, Miljöpartiet med stöd av Alliansen
(Moderaterna och Folkpartiet), Socialdemokraterna och
Vänsterpartiet

Skärholmen stadsdelsnämnd

2013-06-13

SKRIVELSE**Äldres utsatthet för våld**

Miljöpartiet vill öka kunskapen om våld mot äldre personer och efterfrågar ett förebyggande arbete för att förhindra kränkningar, försummelse och våld.

Våldet kan utgöras av fysiska övergrepp, ekonomiska, psykologiska och sexuella övergrepp.

Några exempel på våld som äldre kan utsättas för är slag, knuffar, avslagna tänder, blåmärken, skärsår, frakturer, tvångsmatning och ekonomiska övergrepp som utpressning, påverkan av testamente, missbruk av god man och bedrägeri. Äldre kvinnor är en extra utsatt grupp, där våld i nära relation kan ha pågått under många år vilket kräver uppmärksam och lyhörd personal- som vågar ställa frågor om våld.

Men då behöver också förvaltningen ha beredskap för vilka åtgärder som kan sättas in för kvinnan och det måste finnas möjligheter att skydda henne trots att det kan föreligga ett omfattande vårdbehov.

Äldre personer vårdas på olika sätt och i olika omfattning av anhöriga eller genom anpassade insatser inom äldreomsorgen, där kunskap och beredskap inom området behöver förbättras.

Miljöpartiet föreslår

att förvaltningen redovisar hur man arbetar med att öka kunskapen kring frågan och hur arbete sker förebyggande för att upptäcka våld och försummelse inom äldreomsorgen.

Rebwar Hassan (mp)
Ann-Marie Grave (mp)

Anders Lindell (mp)
Halit Azizoglu (mp)

Del 2 Öppna delen

Då inga övriga frågor förelåg avslutade ordföranden Jan Jönsson (FP) sammanträdet kl 19.35.

Ordföranden Jan Jönsson (FP) önskade trevlig sommar till Skärholms stadsdelsnämnd, förvaltning och boende!

**Skärholms
stadsdelsförvaltning**

Bodholmsplan 2
Box 503, 127 26 Skärholmen
Telefon 08-508 24 002
Växel 08-508 24 000
emmy.martinsson@stockholm.se
stockholm.se

Vid protokollet

Emmy Martinsson
Nämndsekreterare
Skärholms stadsdelsnämnd